

Beleške ob knjigah

Gayelard Hauser: »Ostani mlad, živi dlje«. Prevedel dr. Franjo Smerdu. Založila Državna založba Slovenije, Ljubljana 1961. Knjiga obsega 207 strani in stane 600 din.

Kot drugi zvezek knjižne zbirke »Popularna medicina« je izšlo delo »Ostani mlad, živi dlje«. Napisal ga je ameriški publicist Gayelard Hauser, znan že po številnih knjigah, ki obravnavajo važna vprašanja o zdravju in pravilni prehrani.

V tej knjigi nas uči, kako lahko s pravilno prehrano in pravilnim načinom življenja ohranimo zdravje in mladost tja do poznih let. Predvsem poudarja, da je uravnovešena, vitaminsko bogata, vendar pa ne preobilna hrana osnovni pogoj za dolgo in zdravo življenje. Seveda igra važno vlogo tudi primerno delo, počitek, večkratna sprostitvev in pa uravnovešenost na vseh področjih, zlasti še v čustvenem pogledu. Svoja izvajanja podkrepljuje s številnimi primeri iz dolgoletne zadevne prakse. Obenem daje tudi napotke, kako si s primernim negovanjem, obleko ipd. lahko do skrajnih meja ohranimo mladostno privlačnost.

Knjiga je zares dragocen in svojevrsten pripomoček, ki nam prikaže novo, lepo življenje brez mučnih simptomov staranja in životarjenja v poznih letih. Priporočamo jo v branje vsakomur, saj mu bo s svojimi koristnimi nasveti samo v prid. Zlasti pa jo priporočamo zdravstvenim delavcem, ki delajo na področju gerontologije oziroma se še posebej zanimajo za ta vprašanja.

Š. M. M.

Dietetika. Spisala prof. dr. Arpad Hahn in dr. Vanja Mikuličić. Izdala Medicinska knjiga, Beograd - Zagreb 1960.

Knjiga obsega 165 strani in stane 440 din.

Avtorja sta omenjeno knjigo napisala kot priročnik dietetike za zdravstvene delavce, pač z namenom, da bi se še temeljiteje seznanili s prehrano bolnega človeka, saj je ustrezna prehrana za zdravljenje posameznih obolenj vse večjega pomena. Današnji razvoj medicine zahteva namreč, da sestavi in uređitvi prehrane za zdravega, zlasti pa starega in bolnega človeka posvečamo čim večjo pozornost.

Knjiga govori na splošno o sestavi hrane kakor tudi o pomenu, ki ga imajo za razvoj in zdravje človeka posamezne njene sestavine, kot n. pr. beljakovine in ogljikovi hidrati, zlasti pa vitamini in mineralne soli. Glavni poudarek pa je na sistematično in bistveno podanih dietah in na sestavi jedilnikov za obolenja, pri katerih je dieta predpisana. Knjigo zaključuje še kalorična tabela za posamezna živila.

Priročnik bo dobro služil svojemu namenu, ker res jasno in sistematično obravnava diete za posamezna obolenja, obenem pa bo ustrezal tudi kot pripomoček za zadevno izpitno snov.

Š. M. M.

Zbornik splošne bolnišnice v Mariboru (1855-1955). Uredil dr. Eman Pertl. Opremil Janez Vidic. Izdala in založila Splošna bolnišnica v Mariboru. Knjiga obsega 536 strani in stane broširana 1300 din, v polusnje vezana pa 2300 din. Naroča se pri Splošni bolnici v Mariboru.

Pred dvema letoma je Splošna bolnišnica v Mariboru izdala to delo, ki podaja zgodovinski in družbeno politični pomen, razvoj, strokovno rast in poslanstvo te zdravstvene ustanove. Obenem

pa je namen tega zbornika, da vzbudi pri zdravstvenih delavcih zanimanje za zgodovino slovenskega zdravstva, kot pravi v uvodu dr. Zmago Slokan.

Zbornik najprej obravnava v posameznih poglavjih obdobja v razvoju mariborske bolnišnice, kakor si sledijo v časovnem zapovrstju: predbolnišnično obdobje, ki se začne v Mariboru okrog leta 1348, t. j. z ustanovitvijo meščanskega špitala, nato dobo mariborske mestne bolnišnice (1799-1857), zatem bolnišnico do preselitve (1855), po preselitvi do leta 1918 in od konca prve svetovne vojne do danes.

Zatem prinaša Zbornik zgodovinske in strokovne razprave raznih avtorjev, ki osvetljujejo zgodovinski razvoj mariborske bolnišnice. Večina člankov je posvečena razvoju, delu in ureditvi posameznih bolnišničnih oddelkov. Članke ponazarjajo tudi številne fotografije, grafikoni in tabele.

Na koncu pa prinaša Zbornik povzetke v srbohrvatskem, angleškem in latinskem jeziku — abecedni seznam vseh zdravnikov in farmacevtov, ki so službovali in še službujejo v bolnici.

Zbornik bo dragocen pripomoček vsem, ki jih zanima zdravstvena zgodovina štajerske metropole, saj bodo v njem našli marsikaj zanimivega in poučnega.

Š. M. M.

Prof. Dr. M. Sarvan: »Nega bolesnog deteta«. Izdalo izdavačko preduzeće »Veselin Masleša« — Sarajevo 1961. Obsega 172 strani in stane 400 din.

Za starše in vse, ki negujejo bolne otroke, je navedeno delo to pot izšlo v predelani izpopolnjeni izdaji. V njem daje avtor navodila za negovanje in prehrano otrok pri raznih otroških obolenjih, obenem pa uči, kako otroke obvarujemo boleznim. Knjiga je razdeljena v pet poglavij. Prvo poglavje obravnava obče pojme o boleznih in njihovem

preprečevanju. Velik poudarek daje zlasti infekcijskim boleznim, dezinfekciji in dezinsekciji.

V drugem poglavju preide avtor na splošno nego otroka v času bolezni in opisuje posege, ki pridejo pri tem največkrat v poštev: pogled v grlo, merjenje temperature, kopeli, klistir, priprava raznih čajev in dajanje zdravil.

V tretjem poglavju knjige imamo praktična navodila za nego in prehrano bolnega otroka. Avtor obravnava vse otroške nalezljive in druge bolezni z istovremnimi napotki za preprečevanje bolezni.

V zaključnih dveh poglavjih pa govori o prvi pomoči pri nesrečah pri otrocih, o cepljenju proti raznim obolenjem ipd.

Tako zajame knjiga vso snov, ki je potrebna za dobro nego bolnega in ponesrečenega otroka. Zato bo dragocen pripomoček vsem, ki imajo kakorkoli na skrbi bolne otroke.

Š. M. M.

Helena Puhar: »Matjaž in Alenka«. Založila Zveza prijateljev mladine Slovenije. Ilustracije France Slana, strokovne risbe Ciril Abram. Strani 91. Cena 500 din.

Zveza prijateljev mladine Slovenije je izdala knjižico »Matjaž in Alenka« z namenom, da staršem in vsem, ki poučujejo mladino o spolnem življenju, posreduje dragocene napotke. Avtorica je snov knjige razporedila v obliki pogovorov med starši in otroki. Obravnava spolni pouk na vseh stopnjah, od najmlajših pa do pubertetnika. Seveda so pa ti pogovori le osnovno navodilo za pouk, ki ga bo vsakdo oblikoval pač glede na dejanske okoliščine in po svojem lastnem preudarku.

Š. M. M.

Leopold Rijavec: Ljubljanske bolnišnice 1786-1960. Izdala uprava Kliničnih bolnišnic ob 65-letnici ljubljanske bol-

nišnice na Zaloški cesti 2. Tisk Blasnikove tiskarne v Ljubljani v novembru 1960.

Pred enim letom je uprava Kliničnih bolnišnic izdala prispevek k zgodovini ljubljanske bolnišnice z namenom, da širšo javnost seznanj z njenim zgodovinskim razvojem.

V prvem delu je najprej opisana ustanovitev Meščanskega špitala, nadalje so prikazane zdravstvene razmere v stari Ljubljani, otroška bolnica in bolnica za duševne bolezni v Polju pri Ljubljani.

Drugi del prikazuje bolnišnico v stari Jugoslaviji in med okupacijo.

V zadnjem delu pa avtor podaja opis kliničnih bolnišnic po osvoboditvi, ko je bila v Ljubljani ustanovljena tudi popolna medicinska fakulteta. Precej obsežno nam prikaže tudi družbeno upravljanje kliničnih bolnišnic.

Delo je skrbno pripravljeno in opremljeno s številnimi tabelami in grafikoni. Poživilja ga 56 fotografskih posnetkov, tako da je tudi v tem pogledu lep doprinos za zdravstveno zgodovino Ljubljane.

Š. M. M.

Ob

UPORAB

Od 3. do 10. na Dunaju 290 z in petih mednarodnih sestanku so razpraz izotopa, ki je pri nom radioaktivno navadno težak k redek, a ga je n... klearnih reaktorjih in ciklotronih.

Na tem sestanku so podčrtali vrednost tega izotopa kot znanstvenega sredstva, ki ga je moč s pridom uporabiti v fizikalnih in bioloških vedah. Posebno pazljivo so posvetili radiološkemu vplivu tega izotopa na žive organizme, kot so virusi, bakterije in celice raka.

NOVI PROIZVODI TOVARNE »DELAMARIS«

Tovarna »Delamaris« v Izoli, znana po svojih ribjih izdelkih, se je nedavno odločila tudi za proizvodnjo sladoleda v prahu, koncentrata za ribjo juho in specialne konservirane hladne jedi za turiste, tako imenovanega »argopiknika«. Poleg tega bo kmalu pričela s konserviranjem razne zelenjave.

l potrošniki je največ zanimanja za d v prahu, ki se pripravi na moč /no in hitro. Za 150 din dobi goja okrog 400 cm³ sladoleda. Zadolala vsebino vrečice raztopimo v pol hladnega mleka in pustimo nato 1 čas v hladilniku.

ZDRAVSTVENE RAZMERE V KONGU

Generalni direktor SZO dr. Candau je v poročilu, ki ga je podal Izvršnemu odboru organizacije, izrazil misel, da se položaj v Kongu glede števila zdravnikov ne more zadovoljivo izboljšati prej ko v 12 do 15 letih. V Kongu ni trenutno med zdravniki niti enega domačina, samo za dva računajo, da bosta diplomirala prihodnje leto. Še leta 1966 v Kongu ne bo več ko 19 domačih zdravnikov.

Dr. Candau je poročal, da se v Kongu opravljajo minimalne zdravstvene službe in da je skupina 130 ljudi, zdravnikov, sanitarnih in laboratorijskih tehnikov, biologov in drugih, angažiranih, da začasno ostanejo v službi kongoške vlade. Pričakovati je, da se bo to število povečalo na 400 do 500 ljudi.